

Anonimizuota versija

Vertimas

C-537/23 – 1

Byla C-537/23

Prašymas priimti prejudicinį sprendimą

Gavimo data:

2023 m. rugpjūčio 22 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Cour de cassation (Prancūzija)

Sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2023 m. balandžio 13 d.

Kasatorė:

Societa Italiana Lastre SpA (SIL)

Kita kasacinio proceso šalis:

Agora SARL

<...>

<...>

KASACINIO TEISMO (PIRMOJI CIVILINIŲ BYLŲ KOLEGIJA)
SPRENDIMAS

2023 m. balandžio 13 d.

<...>

Faktinės aplinkybės ir procesas

- 1 Remiantis skundžiamu sprendimu (2021 m. lapkričio 4 d., *Renas*) dėl [dviejų poroje gyvenančių fizinių asmenų (užsakovų)] užsakyto darbo, Prancūzijos bendrovė *Agora* su Italijos bendrove *SPA Italiana Lastre* (SIL) sudarė sutartį dėl

apdailos plokščių tiekimo, kurioje nustatyta: „Visi ginčai, kylantys iš šios sutarties arba susiję su ja, bus priskirti Brešos teismo jurisdikcijai. *Societa Italiana Lastre* pasilieka teisę iškelti bylą pirkėjui kitame jurisdikciją turinčiame Italijos ar užsienio teisme.“

- 2 2019 m. lapkričio mėn. ir 2020 m. sausio mėn. [užsakovai], remdamiesi [sutarčių vykdymo] pažeidimais, pareiškė ieškinį dėl atsakomybės ir žalos atlyginimo visiems darbų nuomotojams ir plokščių tiekėjui.
- 3 Bendrovė SIL pareiškė prieštaravimą dėl tarptautinės jurisdikcijos nebuvimo bendrovės *Agora* garantijos reikalavimo atveju.
- 4 Apeliacinis teismas atmetė jurisdikcijos nebuvimu grindžiamą prieštaravimą ir nurodė: kad pagal šią sutarties sąlygą bendrovei SIL suteikiamos platesnės galimybės pasirinkti teismą, į kurį kreiptis, nei bendrovei *Agora*, nenurodant objektyvių duomenų, kuriais šalys buvo susitarusios remtis siekdamas nustatyti teismą, į kurį būtų galima kreiptis; kad dėl to pagal šią sąlygą bendrovei SIL buvo suteikta diskrecija pasirinkti teismą, prieštaraujanti tikslui užtikrinti nuspėjamumą, kurio turi būti siekiama sąlygomis dėl jurisdikcijos, ir kad dėl to ši sutarties sąlyga buvo neteisėta.

Pagrindo nurodymas

- 5 Bendrovė SIL kritikuoja sprendimą, kuriuo buvo patvirtinta nutartis, kuria atmestas prieštaravimas dėl teritorinės jurisdikcijos nebuvimo, nes:

„1. patvirtindamas, kad atmeta SIL pareikštą prieštaravimą dėl teritorinės jurisdikcijos nebuvimo, ir neatsakydamas į imperatyvų pagrindą, kad, pagal Reglamento Nr. 1215/2012 25 straipsnio 1 dalį, ginčijama sutarties sąlyga dėl jurisdikcijos turi būti vertinama pagal Italijos, o ne Prancūzijos teisę, apeliacinis teismas pažeidė Civilinio proceso kodekso 455 straipsnį;

2. susitarimo dėl jurisdikcijos galiojimas vertinamas pagal valstybės, kurios teismai nurodomi, teisę; manydamas, jog šalių sutarta nuostata dėl teismo pasirinkimo yra neteisėta, ir konstatavęs, kad šioje sąlygoje nurodytas Brešos teismas Italijoje, bet nepritaikęs Italijos teisės, apeliacinis teismas pažeidė 2012 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1215/2012 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo 25 straipsnio 1 dalį.“

Taikytini teisės aktai

- 6 Vadovaudamasis 1968 m. rugsėjo 27 d. Konvencija dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose vykdymo, Europos Sąjungos Teisingumo Teismas nusprendė (2000 m. lapkričio 9 d. ESTT Sprendimas *Coreck Maritime*, C-387/98), kad [jos] 17 straipsnio pirma pastraipa turi būti aiškinama

taip, jog pagal ją nereikalaujama, kad sutarties sąlyga dėl jurisdikcijos būtų suformuluota taip, kad jurisdikciją turintį teismą būtų galima nustatyti remiantis vien jos tekstu, jog pakanka, kad sąlygoje būtų nurodyti objektyvūs elementai, dėl kurių šalys susitarė pasirinkti teismą ar teismus, kuriems jos ketina pavesti nagrinėti tarp jų kilusius ar galinčius kilti ginčus, jog šie duomenys, kurie turi būti nurodomi pakankamai tiksliai, kad teismas, į kurį kreiptasi, galėtų nustatyti, ar jis turi jurisdikciją, prireikus gali būti sukonkretinti atsižvelgiant į nagrinėjamos bylos aplinkybes.

- 7 Kaip nurodyta 2012 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento Nr. 1215/2012 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo (vadinamasis Reglamentas „Briuselis I“) 25 straipsnio 1 dalyje, jeigu šalys, neatsižvelgiant į jų nuolatinę gyvenamąją (buveinės) vietą, yra susitarusios, kad valstybės narės teismas arba teismai turi jurisdikciją spręsti bet kuriuos ginčus, kilusius arba galinčius kilti iš konkrečių teisinių santykių, tas teismas (tie teismai) turi jurisdikciją, išskyrus atvejus, kai pagal tos valstybės narės teisę susitarimas yra niekinis turinio galiojimo atžvilgiu. Tokia jurisdikcija yra išimtinė, jeigu šalys nebuvo susitarusios kitaip.

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą pagrindimas

- 8 25 straipsnio 1 dalyje daroma nuoroda į valstybės narės, kurios teismui pavesta įvertinti sutarties sąlygos dėl jurisdikcijos galiojimą „turinio atžvilgiu“, teisę.
- 9 Šia tikslia nuoroda raginama kelti klausimą dėl šio prašymo priimti prejudicinį sprendimą apimties, ypač kai yra asimetrinių jurisdikcijos nustatymo sąlygų, pagal kurias teismą, turintį jurisdikciją pagal bendrąsias teisės normas, bet kitą nei nurodytasis toje pačioje sąlygoje, gali pasirinkti tik viena iš bylos šalių.
- 10 Jei kita bylos šalis teigia, kad ši sutarties sąlyga yra neteisėta dėl jos netikslumo ir (arba) nesubalansuotumo, ar šis klausimas turi būti sprendžiamas atsižvelgiant į savarankiškas taisykles, įtvirtintas reglamento „Briuselis Ia“ 25 straipsnio 1 dalyje, ir į nuspėjamumo ir teisinio saugumo tikslą, kurio siekiama šiuo reglamentu, ar jis turi būti sprendžiamas taikant šioje sutarties sąlygoje nurodytos valstybės narės teisę? Kitaip tariant, ar pagal šią teisės normą šis klausimas susijęs su šios sutarties sąlygos galiojimu turinio atžvilgiu? Ar, atvirkščiai, sąlygos, susijusios su šios sutarties sąlygos galiojimu turinio atžvilgiu, turi būti aiškinamos siaurai ir siejamos tik su materialiniais negaliojimo pagrindais, visų pirma su apgaule, klaida, sukčiavimu, prievarta ir neveiksnumu?
- 11 Jei sutarties sąlygos netikslumo ar nesubalansuotumo klausimas turi būti sprendžiamas remiantis savarankiškais taisyklėmis, ar reglamento „Briuselis Ia“ 25 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad sutarties sąlyga, pagal kurią vienai bylos šaliai leidžiama kreiptis tik į vieną teismą, nors pagal ją kita bylos šalis gali kreiptis ne tik į šį teismą, bet ir į bet kurį kitą pagal bendrąją teisę kompetentingą teismą, turi būti taikoma?

- 12 Jei sutarties sąlygos asimetriškumas yra materialinė sąlyga, kaip šis tekstas ir konkrečiai nuoroda į paskirtojo teismo valstybės teisę turi būti aiškinama tuo atveju, kai sutarties sąlygoje nurodyti keli teismai arba kai joje nurodytas vienas teismas, bet vienai iš bylos šalių palikta galimybė pasirinkti kitą teismą ir kreiptis į teismą dieną šia pasirinkimo teise dar nepasinaudota:
- Ar taikytina nacionalinė teisė yra tik aiškiai nurodyto teismo teisė, nepaisant to, kad galima kreiptis ir į kitus teismus?
 - Ar tuo atveju, kai nurodyta daugiau teismų, galima remtis teismo, į kurį faktiškai kreiptasi, teise?
 - Galiausiai, ar, atsižvelgiant į reglamento „Briuselis Ia“ 20 konstatuojamąją dalį, nuoroda į nurodytos valstybės narės teismo teisę turi būti suprantama kaip nuoroda į šios valstybės materialinės teisės normas, ar į jos kolizines teisės normas?

REMDAMASIS ŠIAIS MOTYVAIS, *Cour de cassation*,

atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 267 straipsnį,

PATEIKIA Europos Sąjungos Teisingumo Teismui šiuos klausimus:

- 1) Jei pagal asimetrinę sąlygą dėl jurisdikcijos, pagal kurią galimybė pasirinkti teismą, turintį jurisdikciją pagal bendrosios teisės normas, bet kitą nei nurodytas toje pačioje sąlygoje, suteikiama tik vienai bylos šaliai, jeigu kita bylos šalis teigia, kad ši sąlyga yra neteisėta, nes yra netiksliai suformuluota ir (arba) nesubalansuota, ar šis klausimas turi būti sprendžiamas atsižvelgiant į savarankiškas taisykles, kylančias iš reglamento „Briuselis Ia“ 25 straipsnio 1 dalies, ir į šiame reglamente nustatytą numatomumo ir teisinio tikrumo tikslą, ar jis turi būti sprendžiamas taikant toje sutarties sąlygoje nurodytos valstybės narės teisę? Kitaip tariant, ar šis klausimas, kaip jis suprantamas pagal šį straipsnį, yra sutarties sąlygos galiojimo turinio atžvilgiu klausimas? Ar, atvirkščiai, sąlygos, susijusios su šios sutarties sąlygos galiojimu turinio atžvilgiu, turi būti aiškinamos siaurai ir siejamos tik su materialiniais negaliojimo pagrindais, visų pirma su apgale, klaida, sukčiavimu, prievarta ir neveiksnumu?
- 2) Jei sutarties sąlygos netikslumo ar nesubalansuotumo klausimas turi būti sprendžiamas remiantis savarankiškais taisyklėmis, ar reglamento „Briuselis Ia“ 25 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad sutarties sąlyga, pagal kurią vienai bylos šaliai leidžiama kreiptis tik į vieną teismą, nors pagal ją kita bylos šalis gali kreiptis ne tik į šį teismą, bet ir į bet kurį kitą pagal bendrąją teisę kompetentingą teismą, turi būti taikoma?
- 3) Jei sutarties sąlygos asimetriškumas yra materialinė sąlyga, kaip šis tekstas ir konkrečiai nuoroda į paskirtojo teismo valstybės teisę turi būti aiškinama tuo atveju, kai sutarties sąlygoje nurodyti keli teismai arba kai joje nurodytas vienas

teismas, bet vienai iš bylos šalių palikta galimybė pasirinkti kitą teismą ir kreiptis į teismą dieną šia pasirinkimo teise dar nepasinaudota:

- Ar taikytina nacionalinė teisė yra tik aiškiai nurodyto teismo teisė, nepaisant to, kad galima kreiptis ir į kitus teismus?
- Ar tuo atveju, kai nurodyta daugiau teismų, galima remtis teismo, į kurį faktiškai kreiptasi, teise?
- Galiausiai, ar, atsižvelgiant į reglamento „Bruselis Ia“ 20 konstatuojamąją dalį, nuoroda į nurodytos valstybės narės teismo teisę turi būti suprantama kaip nuoroda į šios valstybės materialinės teisės normas, ar į jos kolizines teisės normas?

<...>

DARBINIS VERTINIMAS